

Sygn. akt III Ca 55/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Hupa-Dębska (spr.)

Sędzia SO Barbara Braziewicz

SO Roman Troll

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa L. Ż.

przeciwko K. Ż.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 12 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV RC 86/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Roman Troll SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

L. Ż. domagał się obniżenia alimentów zasądzonych od niego na rzecz córki K. Ż. wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 6 października 2014 r., zapadłym w sprawie IV RC 391/14, z kwot po 1.400 zł miesięcznie do kwot po 600 zł miesięcznie, gdyż o 2.700 zł miesięcznie obniżeniu uległy jego dochody do kwot po 4.052 zł miesięcznie.

Pozwana wnosiła o oddalenie powództwa podnosząc, że pozwany obecnie nie jest obciążony spłatą pożyczki po 1.800 zł miesięcznie, nadto jest właścicielem lokalu, z czego może czerpać dochód, zatem jego możliwości majątkowe i zarobkowe pozostają niezmienione.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił powództwo, zasądził od powoda na rzecz pozwanej 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz odstąpił od obciążania powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 18 czerwca 2007 r., zapadłym w sprawie o sygn. akt II RC 721/07, rozwiązano przez rozwód małżeństwo powoda L. Ż. i I. Ż..

Z małżeństwa tego pochodzi dwoje dzieci – K. i N. Ż., które pozostały przy matce. Powód zawarł ponowny związek małżeński, z którego pochodzi syn A. Ż. (1), urodzony (...) Matka pozwanej nie zawarła ponownego małżeństwa. Powód łoży na rzecz pozwanej alimenty po 1.400 zł miesięcznie, ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 6 października 2014 roku, zapadłym w sprawie o sygn. akt IV RC 391/14.

Ustalił też Sąd, że w dacie ustalania ostatnich alimentów powód pracował w (...) S.A. Oddział KWK (...) jako sztygar zmianowy Oddziału Zbrojeniowo – Likwidacyjnego, za średnim wynagrodzeniem 6.765 zł netto miesięcznie, przy uwzględnieniu dodatkowych pensji, deputatu węglowego oraz bonów żywnościowych. Innych dochodów nie osiągał. Jego żona była zatrudniona w Komendzie Miejskiej Policji w K., pobierając wówczas zasiłek macierzyński w wysokości 1.500 zł netto miesięcznie. Powód był właścicielem domu jednorodzinnego, w którym zamieszkiwał z rodziną, ponosząc koszty jego utrzymania rzędu 656 zł miesięcznie. Spłacał raty pożyczki zaciągniętej w 2012 r. w wysokości 45.000 zł, po 1.800 zł miesięcznie, przy czym ostatnia rata przypadała końcem 2014 r. Nadto spłacał kredyt zaciągnięty w (...) Banku (...) w 2014 r. w wysokości 30.000 zł, w miesięcznych ratach po 540 zł. Czas spłaty tego kredytu wynosił 96 miesięcy. Kończył remont parteru domu, po którym miał mieć do dyspozycji lokal mieszkalny o powierzchni 150 m². Rodzina korzystała

z dwóch samochodów. Powód leczył się na nadciśnienie i kręgosłup, przeznaczając na masaże i leki 100 zł miesięcznie. Strony nie utrzymywały kontaktów.

Obecnie powód liczy 50 lat, nadal pozostaje w związku małżeńskim z A. Ż. (2), z którego mają syna A.. Od 4 grudnia 2014 r. powód korzysta z emerytury, pobierając świadczenie w kwocie 4.088,31 zł netto. Innych dochodów nie osiąga. Nadal cierpi na nadciśnienie, miesięcznie na leki wydaje około 150 zł. Koszty użytkowania nieruchomości oscylują wokół 990 zł miesięcznie, co stanowi obciążenie rzędu 500 zł na osobę dorosłą. Dom który powód zajmuje wraz z rodziną ma powierzchnię 120 m² i liczy 70 lat. Remont parteru został zakończony, powód planuje wymianę kaloryferów i instalacji elektrycznej na piętrze. Nie uległy istotnej zmianie koszty utrzymania powoda. 2 kwietnia 2015 r. powód nabył za 25.000 zł samochód marki M., posiada też trzydziestoletniego V. (...). Nadal spłaca kredyt zaciągnięty w (...), przy czym raty obniżyły się do 498 zł miesięcznie. W grudniu 2014 r. zakończył spłatę pożyczki po 1.800 zł miesięcznie. Żona powoda osiąga dochód w wysokości 2.744,01 zł miesięcznie.

Następnie ustalił Sąd, że w dacie ustalania ostatnich alimentów pozwana została przyjęta na pierwszy rok studiów stacjonarnych Akademii (...) w K., na wydział malarstwa. W roku szkolnym 2012/2013 uczęszczała do szkoły artystycznej, przygotowującej do egzaminów na (...), ponosząc z tego tytułu koszty rzędu 500 zł miesięcznie. Od 1 października 2014 r. wspólnie z koleżanką wynajmowała mieszkanie w K., by móc kontynuować naukę na studiach. Wpłacała kaucję za mieszkanie w wysokości 600 zł i opłacała czynsz po 550 zł miesięcznie oraz opłaty za prąd i gaz. Koszt egzaminów na studia wyniósł 150 zł, materiałów na egzamin około 300 zł i dojazdów około 120 zł. Pozwana przeznaczala na podręczniki 400 zł rocznie, na przybory malarskie 300 zł miesięcznie, na dojazdy 120 zł miesięcznie.

Obecnie pozwana liczy 20 lat, jest studentką pierwszego roku studiów magisterskich dziennych, kierunku malarstwo na Akademii (...) w K.. Nauka w tej szkole nie jest odpłatna, niemniej pozwana sama musi zaopatrzyć się w materiały malarskie i fotograficzne, co pochłania średnio 400 zł miesięcznie. Na podręczniki przeznaczala około 400 zł rocznie. Pozwana kosztem 450 zł miesięcznie wynajmuje w K. pokój wraz ze współlokatorką. Podczas trzech miesięcy wakacji koszt ten wzrośnie do 600 zł miesięcznie, wobec wyprowadzki jej współlokatorki. W przeliczeniu rocznym koszt wynajmu pokoju to około 490 zł miesięcznie (5.850 zł rocznie). Pozwana w czasie wakacji planuje zrealizować kurs ceramiki. Obecnie jej życie koncentruje się w K., gdzie skupia się na malowaniu i nauce, do czego nie ma warunków w 34 metrowym mieszkaniu matki, gdzie mieszka nadal młodsza siostra pozwanej. Pozwana od matki otrzymuje około 150 zł miesięcznie.

Odnośnie matki pozwanej ustalił Sąd, że zarówno w dacie poprzedniego orzekania, jak

i obecnie, zatrudniona jest w Wojewódzkim Szpitalu (...) w R. na stanowisku starszej pielęgniarki i instrumentariuszki. Jej średnie wynagrodzenie wzrosło z 2.464 zł do 2.632,18 zł netto miesięcznie. Zajmuje mieszkanie komunalne o

powierzchni 34 m², ponosząc koszty jego utrzymania rzędu 766 zł miesięcznie. Posiada samochód osobowy C. (...), nie ma innego majątku ani oszczędności. Jej sytuacja majątkowa nie zmieniła się w istotny sposób.

Ustalenia swoje oparł Sąd na przeprowadzonych dowodach z dokumentów oraz zeznań stron. Nie dał wiary zeznaniom powoda i świadka A. Ż. (2) w zakresie, w jakim podawał on wysokość kosztów swego wyżywienia na 700 zł (poprzednio 500 zł) oraz wyższych wydatków na paliwo, skoro powód zaprzestał pracy zawodowej, do której musiał dojeżdżać.

Powyższe ustalenia doprowadziły Sąd pierwszej instancji do przekonania, że w realiach niniejszej sprawy nie ziszcila się przesłanka zmiany stosunków pozwalająca zgodnie z art. 138 kro na obniżenie zasądzonych alimentów, jak żądał tego powód. Zważył, że chociaż od ostatniego orzeczenia o alimentach minął niespełna rok, doszło do pewnych zmian w stanie faktycznym stanowiącym podstawę rozstrzygnięcia, niemniej ustalona poprzednio wysokość alimentów odpowiada nadal uzasadnionym potrzebom uprawnionej oraz statusowi majątkowemu zobowiązanego, ustalonym w toku niniejszego postępowania. Analiza ustalonej sytuacji materialno - bytowej oraz uzasadnionych potrzeb życiowych każdej ze stron, dokonana przez pryzmat art. 138 kro w związku z art 135 kro, doprowadziła Sąd do przekonania, iż nie doszło do takiej zmiany stosunków, która usprawiedliwiałaby roszczenie powoda. Wprawdzie dochody powoda w związku z zaprzestaniem świadczenia pracy i skorzystaniem z prawa do emerytury obniżyły się o około 2.400 zł, do 4.088 zł netto miesięcznie, jednak również jego stałe wydatki w porównaniu

z poprzednim stanem są niższe o 1.800 zł miesięcznie, wobec spłaty pożyczki. Dochód rodziny powoda uległ z kolei powiększeniu wobec uzyskiwania przez jego żonę wyższego o 1.200 zł miesięcznie wynagrodzenia. Zatem status majątkowy powoda nie uległ pogorszeniu, o czym świadczy też nabycie pojazdu za kwotę 25.000 zł, toteż powód ma możliwości łożyć alimenty

w dotychczas ustalonej wysokości.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości. Zarzucił, że jego dochód obniżył się o 1/3, a po wydaniu orzeczenia ustalającego obecne alimenty urodziło mu się dziecko, którego koszty utrzymania ponosi. Zważywszy na alimenty łożone na córkę N. po 800 zł, nie jest w stanie łożyć alimentów na rzecz pozwanej w dotychczasowej wysokości po 1.400 zł. Podał, że spłaca pożyczkę. Zdaniem apelującego pozwana powinna obok nauki podjąć pracę,

a nadto zrezygnować z mieszkania w K., na rzecz dojeżdżania na uczelnię z miejsca zamieszkania matki, która również powinna przyczyniać się do kosztów jej utrzymania. Zaprzeczył, jakoby samochód nabył w 2015 r. za cenę 25.000 zł podając, że z faktury wynika, iż zakup ten nastąpił w 2010 r. Wniósł o obniżenie alimentów należnych pozwanej do kwot po 600 zł miesięcznie.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

Wbrew jej zarzutom, ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, który został oceniony zgodnie z zasadami logiki

i doświadczenia życiowego, toteż Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne bez zbędnego ich powtarzania.

Podkreślenia wymaga, że okoliczność nabycia przez powoda samochodu osobowego M. z 2000 roku ustalił Sąd Rejonowy w oparciu o zgodne i szczegółowe zeznania samego powoda i jego żony (oboje zeznali, że samochód został nabyty 2.04.2015 r.). Przedstawienie faktury z 2010 r. przedstawia inny obraz okoliczności, jednak powód nie wyjaśnił tych rozbieżności, toteż oparcie się przez Sąd na zgodnych zeznaniach uczestników umowy sprzedaży nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów.

Zatem przyjąć należy, że na chwilę obecną możliwości zarobkowe i majątkowe powoda jak i matki pozwanej zostały przez Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalone.

Również właściwie ustalone zostały usprawiedliwione potrzeby pozwanej, bez przekroczenia granic równej stopy życiowej z obowiązującym do alimentacji. Podkreślić należy, że obecnie łączny dochód trzysobowej rodziny powoda wynosi około 6.832 zł i obciążony jest alimentami na rzecz pozwanej po 1.400 zł oraz na rzecz jej siostry po 800 zł, natomiast dochód matki pozwanej wynosi 2.632 zł. Porównanie możliwości majątkowych stron również przekonuje, że standard życia powoda nadal znacznie przewyższa standard życia pozwanej i w sposób nieuprawniony powód żąda od pozwanej rezygnacji z zamieszkiwania w mieście będącym siedzibą uczelni dla zmniejszenia kosztów jej utrzymania. Wypada podkreślić, że pozwana bardzo rzetelnie wykorzystuje swe możliwości kontynuowania nauki, pobierając ją na elitarnej uczelni. Obrany,

a uwarunkowany uzdolnieniami pozwanej kierunek studiów, generuje przy tym znacznie wyższe koszty niż w przypadku większości uczelni wyższych, przy czym ponoszenie tych kosztów jest konieczne dla zapewnienia należytego rozwoju talentu dziecka i jest obowiązkiem rodziców, którzy są w stanie je unieść. Pozwana minimalizuje te koszty, wynajmując pokój wraz ze współlokatorką (a nie mieszkanie, jak twierdzi apelujący) kosztem niskim w skali cen najmu w aglomeracji śląskiej. Powód żądając, by pozwana dojeżdżała na uczelnię, nie zważa na koszty tych dojazdów, uciążliwości z nimi związane oraz skromną powierzchnię mieszkania matki pozwanej, tymczasem sam nie wykorzystuje możliwości uzyskania dodatkowych dochodów z wynajęcia kondygnacji swej nieruchomości. Pozwana nie jest natomiast w stanie w większym niż dotychczas stopniu pomniejszyć kosztów materiałów malarskich i fotograficznych, stanowiących wydatki niezbędne dla uzyskania wybranego zgodnie ze zdolnościami wykształcenia i to podnosi koszt jej utrzymania w stosunku do pozostałych dzieci powoda. Również z wiekiem pozwanej wiążą się wyższe potrzeby związane z rozwojem kulturalnym, których wszak przy ponoszonych kosztach utrzymania na studiach i obecnie uzyskiwanych od rodziców środkach, pozwana w pełni nie zaspokoi. Reasumując, nadal utrzymuje się widoczna dysproporcja w standardzie życia stron, na korzyść powoda. Pomimo bowiem obniżenia się jego dochodów, zmniejszeniu uległy ich obciążenia oraz podwyższył się dochód żony powoda. Sytuacja majątkowa powoda jest nadal znacznie lepsza niż pozwanej i jej matki, która należyte wykorzystuje swe możliwości zarobkowe pozostając stale w zatrudnieniu w charakterze starszej pielęgniarki i instrumentariuszki. Wbrew zarzutom apelacji, już w dacie poprzedniego orzeczenia o alimentach (wyrok z 6 października 2014 r.) znany i uwzględniony był fakt narodzin w dniu (...) syna powoda A., zatem okoliczność ta nie jest nową w rozumieniu art. 138 kro.

Prawidłowo ustalone okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy doprowadziły Sąd Rejonowy do słusznej konkluzji, że od daty poprzedniego orzeczenia

o alimentach, pomimo pewnych zmian w sytuacji życiowej stron, możliwości dochodowe

i majątkowe powoda nie uległy na tyle istotnemu pogorszeniu, żeby stwierdzić zaistnienie zmiany stosunków, dającej podstawę do uwzględnienia powództwa w oparciu o art. 138 kro.

Dlatego apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu stosownie do art. 385 kpc. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w związku

z art. 108 § 1 kpc oraz § 7 ust. 4 w związku z § 6 pkt 4 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, obciążając nimi pozwanego zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

SSO Roman Troll SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Barbara Braziewicz